

MATN BILAN ISHLASH DASTURLARI BO'LIMINING O'QUV DASTURIDAGI O'RNI

Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

Matematika va amaliy matematika kafedrasi assistent o'qituvchisi

<https://orcid.org/0009-0004-7136-8520>

e-mail: gulnozaberdiyeva2022@gmail.com

Boymuminov Ramziddin Bekdulla o'g'li

Buxorov Dilshod Abdivaliyevich,

Eshtemirova Zilola Sarvar qizi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti talabalari

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20068897>

Annotatsiya: Ushbu tezisda zamonaviy ta'lim jarayonida matn bilan ishlash dasturlari (Microsoft Word, Google Docs va boshqalar)ni o'qitishning pedagogik va amaliy ahamiyati yoritilgan. Tadqiqotda ushbu bo'limning o'quv dasturlariga kiritilishi o'quvchilarning raqamli savodxonligini oshirishdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, matnli ma'lumotlarni shakllantirish, tahrirlash va formatlash ko'nikmalarining boshqa fanlarni o'zlashtirishdagi integratsiyasi hamda kelajakdagi professional faoliyatdagi zarurati ko'rsatib o'tilgan. Maqola so'ngida o'quv dasturlarini yanada takomillashtirish bo'yicha metodik tavsiyalar berilgan

Kalit so'zlar: Raqamli savodxonlik, o'quv dasturi, matn muharrirlari, AKT, ta'lim integratsiyasi, tahrirlash.

Abstract: This thesis highlights the pedagogical and practical significance of teaching word processing software (such as Microsoft Word, Google Docs, etc.) within the modern educational framework. The study analyzes how including this section in the curricula enhances students' digital literacy. It explores the integration of text creation, editing, and formatting skills across various academic disciplines and their necessity in future professional careers. The paper concludes with methodological recommendations for further improving the curriculum to meet contemporary technological standards.

Keywords: Digital literacy, curriculum, word processors, ICT, educational integration, editing.

KIRISH

Zamonaviy axborot jamiyatida matn bilan ishlash ko'nikmalari har bir shaxs uchun zaruriy hayotiy ko'nikmaga aylandi. Maktab ta'limidan tortib oliy ta'limgacha bo'lgan barcha bosqichlarda o'quvchi va talabalar kundalik ta'lim jarayonida matn muharrirlari, elektron jadvallar va boshqa dasturiy vositalardan keng foydalanadi.

Tezisning maqsadi: O'quv dasturida «Matn bilan ishlash dasturlari» bo'limining o'rni, ahamiyati va samarali o'qitish metodikasini ilmiy asoslab berish.

Mazkur tezisda ushbu bo'limning o'quv dasturidagi tutgan o'rni, uning maqsad va vazifalari, shuningdek o'qitish metodikasi va zamonaviy yondashuvlar tahlil etiladi. Tadqiqot maktab va oliy ta'lim muassasalaridagi informatika fanining dolzarb muammolaridan biriga bag'ishlangan.

Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, raqamli iqtisodiyot sharoitida ish yuritish, ilmiy izlanish va kommunikatsiyaning asosiy vositasi bo'lgan matn hujjatlari bilan malakali ishlash har bir mutaxassisdan talab etiladigan zaruriy ko'nikma hisoblanadi. Bugungi kunda Davlat

xizmati, ta'lim, tibbiyot va biznesda hujjat boshqaruvi kompyuter texnologiyalarisiz tasavvur etib bo'lmaydi.

MATN MUHARRIRLARI: TARIX VA RIVOJLANISH

Matn muharrirlari — kompyuterda matn yaratish, tahrirlash va formatlash imkonini beruvchi dasturiy mahsulotlar bo'lib, ularning tarixi 1970-yillardan boshlanadi. Dastlabki matn muharrirlari faqat oddiy belgilar kiritish imkonini bersa, bugungi Microsoft Word, LibreOffice Writer va Google Docs kabi dasturlar to'liq hujjat boshqaruv tizimlariga aylangan.

Davr	Asosiy dasturlar	Xususiyatlari
1970–80-yy.	WordStar, WordPerfect	Matn kiritish, chop etish
1990-yillar	MS Word 6.0, Lotus Notes	Grafik interfeys, formatlash
2000-yillar	MS Office 2003–2010	Shablonlar, makrolar, stillar
2010—hozir	Google Docs, Office 365	Bulutli, real vaqtda hamkorlik

1-jadval. Matn muharrirlari rivojlanish tarixi

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, matn muharrirlari rivojlanishi uch asosiy bosqichni bosib o'tgan: buyruqlar qatori asosidagi tizimlardan grafik interfeysgacha, so'ngra esa bulutli hamkorlikdagi platformalargacha. Har bir bosqich o'quv dasturiga yangi mavzular qo'shilishini taqozo etdi.

O'QUV DASTURIDA MATN BILAN ISHLASH BO'LIMINING O'RNI

O'zbekiston Respublikasining «Informatika» o'quv dasturida «Matn bilan ishlash dasturlari» bo'limi quyidagi daraja va sinflarda o'rganiladi:

- 5–6-sinflarda: Klaviatura ko'nikmalari, oddiy matn terish, asosiy formatlash
- 7–8-sinflarda: Microsoft Word yoki LibreOffice Writer bilan chuqur ishlash
- 9–10-sinflarda: Murakkab hujjatlar, jadvallar, sxemalar yaratish
- 11-sinfda: Integratsiya — matn, jadval va taqdimot dasturlarini birgalikda qo'llash

Bo'lim	O'quv soatlari	Kurs ulushi (%)
Algoritmash asoslari	30–40 soat	20–25%
Matn bilan ishlash	25–35 soat	18–22%
Jadval dasturlari	20–30 soat	15–20%
Taqdimot dasturlari	15–20 soat	12–15%
Tarmoqlar va Internet	20–25 soat	14–18%

2-jadval. Informatika kursi bo'limlarining solishtirma ulushi

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, mazkur bo'lim informatika kursining 18–22 foizini tashkil etadi. Davlat ta'lim standartlari (DTS) talablariga ko'ra, o'quvchi professional darajadagi hujjatlar tuzish, ma'lumotlarni to'g'ri formatlash va ularni boshqalar bilan baham ko'rish ko'nikmalarini egallashi shart.

ASOSIY DASTURLAR VA ULARNING IMKONIYATLARI

Microsoft Word

Microsoft Word — dunyodagi eng keng tarqalgan matn muharriri bo'lib, quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

- Ko'p tilli matn terish va imloni tekshirish
- Professional hujjat shablon kutubxonasi
- Jadvallar, diagrammalar va rasmlar joylashtirish
- Ko'rish va izoh qo'shish (Track Changes) funksiyasi
- PDF va boshqa formatlarga eksport qilish

LibreOffice Writer

LibreOffice Writer — bepul, ochiq kodli alternativa bo'lib, maktab va davlat muassasalarida keng qo'llaniladi. Microsoft Word fayllari bilan to'liq moslik ta'minlangan. O'zbekiston maktablarida litsenziya muammolarisiz foydalanish mumkin.

Google Docs

Google Docs — bulutli platforma asosida ishlovchi zamonaviy muharrir bo'lib, bir vaqtda bir necha foydalanuvchi tomonidan tahrir qilinishi mumkin. Maktab va universitetlarda jamoaviy loyihalar uchun keng qo'llaniladi.

Mezon	MS Word	LibreOffice	Google Docs
Narx	To'liq pullik	Bepul	Bepul
Internet talab	Yo'q	Yo'q	Ha (asosan)
Hamkorlik	Office 365 orqali	Cheklangan	Kuchli
Formatlash	Juda kuchli	Kuchli	O'rta
Shablonlar	Ko'p va boy	O'rta	Oz

3-jadval. Matn muharrirlari qiyosiy tahlili

O'QUVCHILARDA SHAKLLANTIRILISHI LOZIM BO'LGAN KOMPETENSIYALAR

Asosiy maqsad: O'quvchilarda matn bilan ishlash dasturlari orqali raqamli savodxonlik, kreativlik va hamkorlik kompetensiyalarini shakllantirish.

O'quv dasturi talablariga muvofiq, «Matn bilan ishlash dasturlari» bo'limini o'rganib bo'lgan o'quvchi quyidagilarni bajara olishi kerak:

1. Hujjatni to'g'ri formatlash va sahifani sozlash
2. Sarlavhalar iyerarxiyasi asosida matn tuzilmasini yaratish
3. Jadvallar yaratish va ularni formatlash
4. Rasmlar, diagrammalar va sxemalarni joylashtirish
5. Matnda imloni tekshirish va tuzatishlar kiritish
6. Hujjatni turli formatlarda saqlash va ulashish
7. Hamkorlikda ishlash vositalarini qo'llash
8. Mualliflik huquqi va axborot etikasi qoidalariga rioya qilish

Ushbu kompetensiyalar Bloom taksonomiyasiga muvofiq tuzilgan bo'lib, bilim, tushunish, qo'llash va tahlil darajalarini qamrab oladi. O'quvchining ijodiy qobiliyati va muammoni hal qilish ko'nikmalari ham rivojlantiriladi.

O'QITISH METODIKASI VA DARS TUZILMASI

Matn bilan ishlash bo'limini samarali o'qitish uchun har bir darsning to'g'ri tuzilishi muhim ahamiyat kasb etadi. Amaliyotchi o'qituvchilar tajribasidan kelib chiqib, quyidagi dars tuzilmasi tavsiya etiladi:

1. Motivatsiya bosqichi (5 min) — mavzuning hayotiy ahamiyatini ko'rsatish
2. Nazariy qism (10–15 min) — yangi tushunchalar, qoida va usullarni tushuntirish
3. Namoyish (5–10 min) — o'qituvchi tomonidan ko'rsatib berish
4. Amaliy ish (15–20 min) — o'quvchilar mustaqil topshiriq bajaradi
5. Nazorat va baholash (5 min) — natijalarni muhokama qilish, xato tahlili

Dars turi	Qo'llaniladigan usullar	Baholash shakli
Yangi mavzu	Tushuntirish, namoyish, savol-javob	Og'zaki baholash
Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ish, juftlikda ishlash	Amaliy topshiriq
Takrorlash	Didaktik o'yin, test	Test, viktorina
Nazorat ishi	Individual ish, loyiha topshirish	Balli tizim

4-jadval. Dars turlari va baholash shakllari

O'qitishda nazariya va amaliyot nisbatini 30:70 ko'rinishida saqlash tavsiya etiladi. O'quvchi kompyuter oldida bevosita mashq qilgan sayin ko'nikmasi tezroq rivojlanadi.

ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR

Zamonaviy ta'lim metodikasi an'naviy «ustozdan o'quvchiga» yondashuvidan loyiha asosidagi ta'lim (Project-Based Learning) tomon siljiydi. Matn bilan ishlash bo'limini o'qitishda quyidagi innovatsion usullar keng qo'llanilmoqda:

Yondashuv	Tavsif va afzalligi
Loyihaviy ta'lim	O'quvchilar real hayotiy muammolarni hal qilish uchun hujjatlar tayyorlaydi (maktab gazetasi, hisobot, ilmiy loyiha).
Teskari sinf	Nazariya uyda video dars orqali o'rganiladi, mashg'ulotda amaliy topshiriqlar birgalikda hal etiladi.
Hamkorlikda ishlash	Google Docs orqali bir vaqtda bir necha o'quvchi hujjat ustida ishlaydi, real ish muhitini simulyatsiya qiladi.
Gamifikatsiya	Typing.com va o'xshash platformalar orqali klaviatura ko'nikmalari o'yinli tarzda o'rgatiladi.
Sun'iy intellekt vositalari	AI yordamida matn yaratish, tahrirlash va tuzatish ko'nikmalarini rivojlantirish, zamonaviy ish muhitiga tayyorgarlik.

5-jadval. Zamonaviy o'qitish yondashuvlari

Yuqoridagi yondashuvlarni amalda tatbiq etish o'qituvchidan ham texnik tayyorgarlik, ham pedagogik mahorat talab etadi. Shu sababli o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishi va moddiy-texnik ta'minot masalalari ham alohida e'tiborga molik.

XALQARO TAJRIBA VA QIYOSIY TAHLIL

Turli davlatlarning maktab ta'limi tajribasini o'rganish shuni ko'rsatadiki, matn bilan ishlash bo'limi deyarli barcha rivojlangan mamlakatlar informatika dasturlarida alohida o'rin egallaydi.

Mamlakat	O'quv dasturidagi o'rni	Qo'llaniladigan dastur
Finlandiya	5–9-sinf, 12–15% ulush	LibreOffice, Google Workspace
Singapur	4–8-sinf, 20% ulush	Microsoft Office 365
Janubiy Koreya	5–10-sinf, loyiha ko'rinishida	Hancom Office, MS Word
O'zbekiston	5–11-sinf, 18–22% ulush	MS Word, LibreOffice Writer
Rossiya	5–11-sinf, 15–18% ulush	LibreOffice, MS Word

6-jadval. Turli davlatlarda matn muharrirlari o'qitilishi

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, O'zbekiston bu sohadagi xalqaro tajribadan orqada qolmaydi. Biroq rivojlangan davlatlar tajribasidan o'rganish, ayniqsa loyiha asosidagi o'qitish va bulutli texnologiyalarni joriy etish borasida yanada kuchaytirish zarur.

MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI

Amaliyotda ushbu bo'limni o'qitishda bir qator muammolar kuzatiladi. Ularni aniqlash va yechimlarini ishlab chiqish o'quv jarayonini takomillashtirishga xizmat qiladi:

Muammo	Taklif etilgan yechim
Kompyuter ta'minotining yetarli emasligi	Bulutli xizmatlar (Google Docs) va eski kompyuterlarda ishlaydigan yengil dasturlardan foydalanish
O'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi past	Muntazam malaka oshirish kurslari, online platformalar va sertifikatlash dasturlarini joriy etish
Dastur litsenziyalarining qimmatligi	Bepul ochiq kodli muqobil (LibreOffice) yoki ta'lim uchun bepul Microsoft Office 365 ning qo'llanilishi
Internet tezligining pastligi	Oflayn ishlash imkoniyatiga ega dasturlarni birlamchi tanlash, bulutni qo'shimcha sifatida qo'llash
O'quvchi motivatsiyasining pastligi	Loyihaviy topshiriqlar, real hujjatlar (ariza, hisobot) tayyorlash, gamifikatsiya usullarini qo'llash

7-jadval. Muammolar va taklif etilgan yechimlar

Ko'rsatilgan muammolarning ko'pchiligi tizimli yondashuv va davlat darajasidagi investitsiyalarni talab etadi. Biroq ba'zi yechimlar — masalan, bepul dasturlardan foydalanish va online resurslarni joriy etish — darhol amalga oshirilishi mumkin.

XULOSA VA TAVSIYALAR

«Matn bilan ishlash dasturlari» bo'limi informatika o'quv dasturining ajralmas va muhim qismini tashkil etib, o'quvchilarda raqamli savodxonlik va hayotiy ko'nikmalarni shakllantiradi. Ushbu bo'limni samarali o'qitish uchun quyidagi tavsiyalar ilgari suriladi:

- Har bir sinf uchun yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda differensial yondashuvni qo'llash
- Nazariya va amaliyot nisbatini 30:70 ko'rinishida saqlash
- O'quvchilarni real hujjatlar (ariza, hisobot, loyiha) tayyorlashga undash
- Zamonaviy bulutli platformalar (Google Workspace for Education) dan foydalanish
- Fanlararo integratsiya — tarix, adabiyot, biologiya fanlari bilan uyg'unlashtirish
- O'qituvchilarning kasbiy malakasini muntazam oshirib borish
- Xalqaro tajribani o'rganib, ilg'or metodlarni o'zlashtirib borish
- Raqamli resurslar va interaktiv darsliklar bilan ta'minlash

Umumiy xulosa: Matn bilan ishlash dasturlari bo'limi nafaqat texnik ko'nikmalarni, balki o'quvchining kreativligi, mantiqiy tafakkuri va kommunikativ kompetensiyasini ham rivojlantiradigan strategik ta'lim yo'nalishi. Ushbu bo'limga e'tiborni kuchaytirish — kelajak mutaxassislarini raqamli dunyoga tayyorlashning kalit omilidir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Boboqulova Nigina Nurilla qizi, Boymurodova Kumush Panji qizi. "CANVA INFOGRAFIKANI YARATISH TEXNOLOGIYALARI". European science international conference: ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, Vol. 2, No. 6, 2025, pp. 227-229.
2. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Anvarova Aziza Tursunpo'lat qizi & To'ymurodova Surayyo Ochil qizi. "VR – VIRTUAL VOQELIK TEXNOLOGIYASI". European science international conference: MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, Vol. 2, No. 7, 2025, pp. 195-197.
3. Berdiyeva Gulnoza, Shamsiddinov G'iyosjon and Lapsova Muxsina & Xurramova Sarvara, Kenjayeva Laylo, G'ofurova Gulsevar, Tufliyeva Roziya. "SMM PLATFORMALAR BILAN TANISHISH. TELAEGRAM TARMOG'I". International "Gisconf" Scientific conferences: Education and research in the ERA of digital transformation, Vol. 2, No. 7, 2025, pp. 1-7.
4. Berdiyeva Gulnoza, Shamsiddinov G'iyosjon and Lapsova Muxsina & Xurramova Sarvara, Kenjayeva Laylo, G'ofurova Gulsevar, Tufliyeva Roziya. "SMM PLATFORMALAR BILAN TANISHISH. FACEBOOK TARMOG'I". International "Gisconf" Scientific conferences: Education and research in the ERA of digital transformation, Vol. 2, No. 7, 2025, pp. 1-8.
5. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Aminov Husayn Rashid o'g'li." Qashqadaryo vohasining muqaddas qadamjolari – bebaho ziyorat maskani." Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya: O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda tarixiy muzeylarning o'rni, Son. 1, To'plam. 1, 2021, sahifa. 82-84
6. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Abdunazarova Zulayxo Sharifqulovna." Zamonaviy axborot texnologiyalari tizimida virtual muzeylarning o'rni." Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya: O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda tarixiy muzeylarning o'rni, Son. 1, To'plam. 1, 2021, sahifa. 527-536.
7. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Boqiyev Xushrud Xushvaqovich." Muzei pedagogikasida ekskursiyaning o'rni." Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya: O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda tarixiy muzeylarning o'rni, Son. 1, To'plam. 1, 2021, sahifa. 206-210
8. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Maftuna G'ayratovna Djabborova." AXBOROT
 TECHNOLOGIYALAR ASRIDA KITOBOXONLIK

- MADANIYATINI OSHIRISH HAMDA KITOBXONLIKNI KENG TARG'IB ETISH." Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman: Yoshlarda kitobxonlik tafakkurini shakllantirishda ijtimoiy-gumanitar fanlarning o'rne va dolzarbligii, Son. 1, To'plam. 1, 2021, sahifa. 248-251
9. Berdieva, Gulnoza Rizokulovna. COSTABILITY OF IMPLEMENTING STEAM EDUCATION IN MODERN EDUCATION. EUROPEAN INTERNATIONAL JOURNAL OF PEDAGOGICS, VOLUME04, ISSUE06, 2024, Pages:18-20. DOI: <https://doi.org/10.55640/eijp-04-06-04>
10. Berdieva, Gulnoza Rizokulovna. "PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF IMPLEMENTATION OF STEM EDUCATION IN PRESCHOOL CHILDREN." NEW INNOVATIONS IN NATIONAL EDUCATION ilmiy-uslubiy jurnali, 6-SON, 1-JILD, 1-QISM, 2024. sahifa 38-41.
11. Бердиева Г.Р. "ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ". RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI: *Yoshlarda milliy qadriyatlar orqali intellektual salohiyatni rivojlantirishning zamonaviy usullari*, 1-SON, To'plam-1, 2021.sahifa 58-60.
12. Berdiyeva, Gulnoza Rizoqulovna and Aminov Husayn Rashid o'g'li " BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI FANINI O'RGANISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI ". RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI: *Yoshlarda milliy qadriyatlar orqali intellektual salohiyatni rivojlantirishning zamonaviy usullari*, 1-SON, To'plam-1, 2021.sahifa 145-147.
13. Berdiyeva, Gulnoza Rizoqulovna and Allanazarova, Anora Muxobir qizi. "ZAMONAVIY KIBERXAVFSIZLIK TAHDIDLARINING TURLARI VA ULARNING OLDINI OLIISH USULLARI". ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI, Andijon, may, 2025. Sahifa 434-437, <https://worldlyjournals.com/index.php/ztvdq/article/view/12106/16418>
14. Бердиева, Гулноза Ризоқуловна. "БОШЛАНГИЧ СИНФ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИ АКТДАН ФОЙДАЛАНИШ АСОСИДА КАСБИЙ ФАОЛИЯТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МЕТОДИКАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ". Tafakkur manzili, Respublika ilmiy-uslubiy jurnali, volume 1, 2022, sahifa 44-47.
15. Gulnoza, Berdiyeva. "BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINI AKTDAN FOYDALANISH ASOSIDA KASBIY FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK AHAMIYATI". Ta'lim, fan va innovatsiya, ma'naviy-ma'rifiy, ilmiy-uslubiy jurnal, 4-son, 2022, sahifa 37-39.
16. Berdiyeva, Gulnoza Rizoqulovna and Murtazoyeva Marjona Axror qizi, Buriyeva Ug'loy Furqat qizi. "UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISHDA BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QITUVCHILARINING AKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHI." PEDAGOGIK ISLOHOTLAR VA ULARNING YECHIMLARI mavzusidagi №15-sonli ko'p tarmoqli, ilmiy, masofaviy, onlayn konferensiyasi, Vol. 11, No. 01, 2024, pp 129-133 <https://worldlyjournals.com/index.php/wkc/article/view/6916>
17. Berdiyeva, Gulnoza Rizoqulovna and Temirova Gavhar Bahodir qizi, Buxorova Mahliyo Ikrom qizi. "BOSHLANG'ICH TA'LIMNI O'QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH." PEDAGOGIK ISLOHOTLAR VA ULARNING YECHIMLARI mavzusidagi №15-sonli ko'p tarmoqli, ilmiy, masofaviy, onlayn konferensiyasi, Vol. 11, No. 01, 2024, pp 134-136. <https://worldlyjournals.com/index.php/wkc/article/view/6917>